

Miroslav Pavićević / Teo Begemot

Velimir Abramović

TESTAMENT TESLA

(pozorišni pogled na unutrašnji život Nikole Tesle)

LICA:

NIKOLA TESLA

GOLUBICA

(Katarina Džonson, Sara Bernar, Fifi)

NOVINAR A

(Korać, Mark Tven, Edison, Tužilac, Džon Morgan)

NOVINAR B

(Nikolaj Rerih, Džordž Vestinghaus, Sudija, Vilijem Kruks, Maskareli)

NOVINARKA C

(Helena Blavacka, En Morgan, Mimi)

GLAS Off

GLAS Off OCA MILUTINA

Napomena : Muzički prelazi zasnovani na muzici tajnih rituala.

Scena I

(Svetlo u sali ugašeno. Na spuštenoj zavesi u jakom kontrastu pojavljuje se predimenzionirana silueta Tesle sa štapom. Čuje se klavirska muzika Gordijeffa i De Hartmana istovremeno sa gukanjem golubice, koju na sceni igra balerina/glumica obučena u veliki beli plašt sa perikom belom kao sneg. Lik Golubice će biti podrobno objašnjen u scenama koje slede.)

Teslin glas off: Rekao sam mom ocu, svešteniku... Oče, Milutine, Hrišćanstvo je tajna Fizika. *(Podiže glas.)* Isus Hristos je Materija, Bog Otac je Prostor, a Sveti Duh je Vreme !

Milutinov glas off *(tihu, naglašeno):* Gospode pravedni, zar su sva moja činodejstvovanja uzaludna? Gospode blagi, zar su molitve moje beskrajne ostale neuslišene...*(s prigušenom srdžbom)* Iz tame stižu saznanja tvoja, Nikola, sine zabludeli ! Djavo je najveći naučnik, a demoni su njegovi inženjeri.

(Dok se zavesa polako diže, golubica u polumraku pleše ka Tesli, koji sedi i govori za sebe, osvetljen jakim snopom svetla.)

Tesla: Živom mi nikad nisu davali mira, mogu da zamislim sta će mi raditi mrtvom. Srećom, od prijatelja, velikog naučnika Vilijema Kruksa naučio sam da je telo samo oklop koji zarobljava dušu i koji posle ovozemaljskog života gubi svaki značaj.

(Na zvuk trianglera, igrom svetla Golubica i Tesla ostanu u mraku.)

Glas off: Utorak, deseti maj, 1953 godine, podrum Muzeja Nikole Tesle, Beograd. Prisutni: profesor filozofije Veljko Korać, prvi direktor Teslinog muzeja, i slikar Mario Maskareli.

(Na zvuk trianglera upali se puno svetlo. Vidi se kako Korać otvara konzervu supenom kašikom. Ulazi Maskareli sa zlatnom urnom i lemlicom.)

Korać *(Otvara konzervu.):* Zar nemate nekog profesionalnog zlatara da tu urnu stručno dovrši?

Maskareli *(pokazujući pepeo koji Korać počinje da presipa supenom kašikom iz konzerve u urnu):* Ne bih da uključujem nekog nepoznatog. Sa Teslinim zemnim ostacima već je svašta bilo. Presipajte brže taj pepeo! Početak svečanosti se približava. Ovi gore su sigurno nervozni, jer rukovodioci već pristižu.

(telefon)

Korać (*Zgrabi slušalicu.*): Evo dovršavamo. Kažite drugu Brki da ništa ne brine. Urna će za desetak minuta biti spremna za prikazivanje. (*Spusti slušalicu, i naglo se priseti.*): A šta ćemo ako bude viška pepela? Možda je trebalo da napravimo veću urnu?

Maskareli: Veća urna bi ličila na samovar što bi moglo ko zna kako da se protumači u trenutku kad srpski komunisti jedni drugima piju krv zbog odnosa sa Staljinom. (*Pokaže na kašiku u Koraćevoj ruci.*) Sabićemo Teslin pepeo tom kašikom. Uostalom, naš posao je da se bavimo urnom, a njenom sadržinom nek se bave istorija i Bog.

Korać (*zamišljeno*): Za Srbiju bi najkorisnije bilo da se Teslom pozabave najpre srpski komunisti. Valjda će dati Bog.

Maskareli (*I dalje lemi urnu.*): Neće, komunisti ne veruju u Boga.

Korać: Ali Bog veruje u komuniste, zašto bi im inače dao vlast? (*poverljivo*) Bog se povremeno pretvara u Djavola da bi popravio svet, jer kao što je učio profesor ateizma Berdjajev, komunizam je božja kazna za grehe kapitalizma.

Maskareli: To vi pričajte svojim studentima marksizma! Tesla bi vam se sad smejavao !

Korać (*začudjeno*): Zašto? Pa on je sam smatrao da uloga komunista i nije da veruju u Boga, već da se prave da veruju u komunizam. Zato je valjda nekoliko puta popravljao i prepravljao tekst podrške Titu, koji je na kraju jedva potpisao.

Maskareli: Sigurni ste da je potpis bio njegov? Zbog okolnosti u kojima se sve dešavalo ne bi me čudilo da je Teslinu podršku Titu potpisala lično Lenjinova mumija. Što čini mogućom priču da su pravu Teslinu zaostavštinu Titovi partizani odmah posle rata predali Crvenoj armiji? Zato ne bi bilo neobično da su u ovim sanducima, umesto Tesline zaostavštine, mandžurski telefonski imenici.

Korać: Ne fantazirajte, Maskareli! I ako ste samo slikar, ipak ću vam reći sve što znam o sadržini ovih sanduka, ako mi poklonite jedan Teslin portret.

Maskareli: Smatrajte da vas već gleda sa zida vašeg radnog kabineta.

(Minimalna pauza u kojoj se Korać i Maskareli nemo gledaju.)

Korać (*Naglo prekida pauzu.*): Pitanje Tesline zaostavštine nije tako zapetljano, kao što neki žele da izgleda. Kada je Teslin nećak Sava Kosanović, poznat pod konspirativnim imenom Kolo, pitao Edgara Huvera šta se dogodilo sa mikrofilmovima Teslinih papira koje je FBI snimio u njujorškom Birou za strance, gde je Tesla ostavio svoje najvažnije naučne kovčege, Huver mu je konspirativno odgovorio da za to prvi put čuje.

Maskareli (*ironično*): Kako se samo setio tako mudrog odgovora !?

Korać: Bez ironije Maskareli. Stvar je zaista više nego jednostavna. Radi se o....o tome....

(Telefon zazvoni, Korać brzim korakom podje ka aparatu.)

Maskareli (ironično): Uvek gong spasava komuniste kad ne znaju kako da završe rečenicu koju su započeli.

Korać (u slušalicu): Samo što nismo završili, druže Brko. Odmah dolazimo. *(Spusti slušalicu. Okrene se Maskareliju.)* Kunem se da je tačno ovo što ću vam sada priznati. Ne znam ništa bitno o Tesli, ali kao svakom poštenom komunisti partijska čast mi nalaže da se ponašam kao da znam sve, a neću da odam.

(gong – U toku muzičkog prelaza glumci se, kroz koreografiju, presvlače u likove iz sledeće scene. Isto će se dešavati, uz različitu muziku, u svim sledećim muzičkim prelazima)

Glas off: Podne u sobi Nikole Tesle na trećem spratu hotela Njujorker. Prisutni: Tesla i nekoliko novinara, željnih da saznaju nešto o njegovoj ličnosti van uobičajenih razgovora o nauci.

(Na zvuk kucanja na vratima osvetljava se cela scena. Golubica prilazi Tesli.)

Golubica: Nikola, došli su novinari.

Tesla (Prene se iz razmišljanja.): Zar nisam zaboravljen?

(Udju dva novinara i jedna novinarka.)

Tesla (Naglo ustane.): Dobro došli, dame i gospodo. Hvala vam što se trudite da interesovanje za mene što kasnije prestane. O čemu biste da pričamo?

Novinar A: O vašim univerzitetskim diplomama. Koliko ih imate?

Tesla: Onoliko koliko bi mogao da ih ima čovek za koga se smatralo da nije pri čistoj svesti. Čovek, koji stoji pred ogromnim brojem diplomiranih neznalica koje neproverivim tvrdnjama samozadovoljno opčinjavaju laike.

Novinarka C: Pa ipak, odakle vam tolika smelost da nas bez i jedne diplome ubedjujete u svoje naučne vizije?

Tesla: Znanje mi daje tu smelost. Navedite mi samo jednog vizionara sem mene koji je shvatio metafizičku gradju ljudskog oka. Nostradamus? Gete? Raspućin? Ko? *(naglašeno)* Samo sam ja uspeo da fotografišem ljudsku misao, jer se svaka aktivnost mozga automatski i potpuno verno odslikava na mrežnjači. Takva je moja nauka. Kroz neostvarivo dolazim do ostvarivog.

Novinar B: Na sudu ste izjavili da vas je Edison uvredio proglašavajući vaše zamisli za svoje.

Tesla: Radi se o teško objašnjivom vrtlogu paradoksa. Ja, fanatični neplivač, iz bezvodnog kraja, postao sam tvorac hidrocentrale na Nijagari, koju je najviše finansirao Edison da bi sav zaradjeni novac uložio u kampanju protiv mene. Ukrao je moj istraživački dnevnik iz moje laboratorije na Menhetnu, a potom potplatio dežurnog vatrogasca da je zapali.

Novinarka C: Zašto ste onda primili Edisonovu medalju?

Tesla: Šegačio sam se s njim, posthumno. Jer da je taj stari sebičnjak bio živ, nikada mi je ne bi dali. U panici da mu ne opadne broj kupaca njegove jednosmerne struje, Edison je tvrdio da sam čudovište čija struja ubija ljude. Bio je prirodno nadaren za inovacije i jaka ličnost, ali bolesno istrajan u greškama. Cenio je tudje mišljenje samo ako se slaže sa njegovim. Zato sam sa velikim zadovoljstvom primio Edisonovu medalju, za otkrića koja je on smatrao nemogućim. Uostalom, u toj medalji ima toliko mog izumiteljskog rada da sam primajući je dobio retku čast da odlikujem sam sebe. U stvari, ja razumem njegovo podcenjivanje slovenskog duha. On je na tudjem rmbačenju došao do svoje slavohelepne sreće, a loš čovek, kad je srećan, postaje nesnosan.

Novinar A: A Markoni ?

Tesla: Markoni je toliko moga pripisao sebi, da će na kraju tvrditi da je on Tesla, a ja Markoni. Suprotan primer je legendarni Rentgen koji je javno izjavio da u njegovom radu ima mojih ideja. On je duhovni džin koji nadrasta svoje vreme i kao naučnik i kao čovek. Na žalost, ništa se ne zna o njegovoj ljudskoj veličini, svi misle da je on medicinski aparat.

Novinar B: Zašto se nikad niste ljutili na finansijere koji su bili ravnodušni prema vašim idejama?

Tesla: Zato što se pokoravam neobjašnjivoj misteriji, koja veliku ideju čini neprepoznatljivom i geniju i ludaku. Dešava se da mnogi veliki ljudi pa i sami izumitelji nisu svesni veličine izuma. Kada su Napoleonu pokazali nacrt parobroda, on se grohotom nasmejao videći u tome simpatičnu besmislicu. Onima koji su hteli da kupe pravo za proizvodnju filmova Ogist Limijer im ga je poklonio tvrdeći da je film igračka bez budućnosti. Uostalom Edison i Markoni nesumnjivo značajni naučnici našeg doba, ostaće nezaboravni po tome što nisu shvatili mene.

Novinarka C: O Vama su snimljeni sati zvučnog filmskog materijala. Zašto to nigde ne može da se vidi? Ko to ne da?

Tesla: Verovatno oni koji misle da nisam fotogeničan.

Novinar B: Može li čovek biti istovremeno na dva mesta?

Tesla: Srećom ne može. I jedno je dovoljno strašno.

Novinarka C: Šta je po vama suština politike?

Tesla: Sposobnost da se narod ne uznemirava istinom.

Novinar A: Neki naučnici tvrde da je Tunguska kometa mogla da padne pravo na Petrograd i sprži ga. Da li i vi tako mislite?

Tesla: To je američka verzija Tunguske eksplozije, ali, ako objavljujete ovaj intervju i u Rusiji, morate reći šta se stvarno desilo. Rusi se ne mogu obmanjivati. Oni znaju da je to bio moj poslednji javni eksperiment. Proučivši osobine Jonosfere shvatio sam da se nagla energetska pražnjenja mogu proizvesti na bilo kojoj tački naše planete. Izabrao sam Tunguziju zbog retke naseljenosti. Da izbegnem ljudske žrtve zamolio sam lamu Dobuma iz Burjatije da svojim šamanskim kanalima obavesti Tunguska plemena da se tih dana evakuišu. Životinje nisu bile problem. One su mnogo pametnije od ljudi i sklonile su se još nedelju dana pre eksplozije.

Novinar A: Šta čoveku vašeg duševnog sklopa najviše nedostaje?

Tesla: Razumni razgovori. Ali to se ne može popraviti jer ljudi kao ja odlaze sa ovog sveta gladni razumnog razgovora uz obavezni osećaj nedovršenog posla.

Novinarka C: Šta je po vama najveća moć?

Tesla: Kolebam se između ove dve. Prva je moć da se osećaj besmisla učini kreativnim, a druga da se živi bez ikakvih društvenih ambicija. Ne znam da li je neko u tome uspeo. I sveci i proroci žudeli su za masovnim priznanjem svojih pristalica. Da nisu, ne bismo za njih ni znali. Ali, najveći mudraci ove civilizacije ostali su potpuno anonimni. Oni su kroz svu istoriju imali pravu moć, jer nisu uživali u njoj.

Novinar A: Vaš prijatelj Džon Morgan je suprotan primer. On je javna ličnost koja je bila svemoćna!

Tesla: Koješta. Morgan je bio Rotšildov potčrko, najobičniji menadžer Rotšildovog kapitala. Pod strogom prismotrom. Na kratkom lancu. Mogli su da ga otpuste kad god su hteli. Pokušavao sam neko vreme da ga nagovorim da raskine taj ponižavajući odnos i predje na moju stranu. Njegov genije organizacije i moja tehnologija buduće naučne svesti, transformisali bi civilizaciju na Zemlji. Ali Morgan me nije shvatio i rekao mi je da idem dodjavola, na šta sam ja odgovorio da idem od djavola. I ako smo ostali prijatelji, to je bio kraj naše saradnje.

Novinar A: Pa dobro, onda je Rotšild taj pravi moćnik?

Tesla: Koješta! Gde ste videli da ekonomista vlada svetom? Svetom vladaju vančulne metafizičke ideje. Zna li vi uopšte kako je prvi Rotšild došao do bogatstva?

Novinar A: Trgovao, dobro ulagao, štedeo...taj novac je generacijama stican ?

Tesla (Odmahne rukom.): Jednoga dana, još u osamnaestom veku, u malu frankfurtsku menjačnicu novca Majera Amšela Rotšilda ušao je njemu potpuno nepoznat stariji čovek sivih očiju i oštrog pogleda, i rekao mu "Ti si nam potreban. Pratimo te već dugo. Ne pitaj me ni ko sam, ni odakle dolazim. Ako učiniš što ti nalažem, kad dodje vreme, sve ćeš saznati. Idi u Egipat.

Evo ti mapa. Kopaj na mestu koje je obeleženo.” I neznanac je izašao, bez pozdrava. (*kratka pauza*) Četiri duga karavana bilo je potrebno Majeru Rotšildu da donese svo zlato iz Egipta. Od tada, Rotšildi su obične lutke na nevidljivim koncima.

Novinar A: Čijim?

Tesla: Nije vam dobro pitanje. Konci o kojima vam govorim su ideje nadljudske svesti. A ljudska bića na koja ciljate, samo su posrednici, koje su niži okultisti nazvali Iluminatima.

(*poduže ćutanje*)

Novinar A: Gospodine Tesla, da li onda naučnici vladaju Svetom?

Tesla: Smisao nauke nije u vlasti već u spoznaji koja čini ljude boljim i tako olakšava život. Oni koji od nauke pokušavaju da naprave polugu vlasti neprijatelji su čovečanstva.

Novinar B: Ali neko mora da vlada Svetom !

Tesla: Pomisliću da se pravite da me ne razumete. Radi se o Svetskoj vladi zasnovanoj na telepatikom prožimanju nekoliko centara moći, sastavljenih od ličnosti koje uživaju u anonimnoj sposobnosti da manipulišu sudbinom sveta sprovodeći zakone Kosmosa, zbog čega su nepobedivi. Dobro bi bilo da su to ličnosti koje u nauci vide mogućnost da se ljudska glupost učini bezopasnom.

Novinar B: Da li je istina da ste u kanadskim šumama inicirali sedam osoba koje će biti članovi buduće svetske vlade?

Tesla: Ovako delikatno pitanje iziskuje krajnje diplomatski odgovor. Zato vam neću odgovoriti ni sa ‘da’ ni sa ‘ne’.

Novinarka C: Kako ćete dokazati da je radio vaš izum?

Tesla: Zna se, jer je zabeleženo da sam ja prvi izgovorio reč *radio*. Ne vidim zašto bih krštavao tuđi izum !? U skoroj budućnosti to će potvrditi i sudska presuda.

(*Svetlost se naglo ugasi. Novinar A, osvetljen reflektorom, pročita presudu.*)

Novinar A: Dana 11 oktobra 1943 godine Vrhovni sud Sjedinjenih Drzava Amerike odbija prigovor Američke telegrafske kompanije Markoni i donosi odluku da je radio pronalazak izumitelja Nikole Tesle. Odluka je konačna, bez prava žalbe.

(*Upali se puno svetlo.*)

Tesla: Radio će doživeti svoj procvat baš kad se bude mislilo da mu vreme prolazi. Biće to dokaz više da je sudbina mojih izuma nepredvidiva.

Novinar A: Sa kojim velikim ličnostima niste mogli da saradujete, jer vas je život smestio u različite istorijske periode?

Tesla: Da smo Pitagora, Galilej i ja živeli u isto vreme, Svet bi možda bio pošteniji nespoznanje koji su ga skupo koštali, vraćajući istoriju unazad.

Novinar B: Pitagora, Galilej i Vi? Nije li to preterana sujeta?

Tesla: Ne, to je samo dokaz da je lažna skromnost nepotrebna vrsta licemerja.

Novinarka C: Možete li nam objasniti suštinsku razliku između Amerike i Rusije?

Tesla: Amerika je država za koju radi CIA, a Rusija je država koja radi za KGB.

Novinar A: Da li zato niste prihvatili predlog Lenjina i Staljina koji su vam nudili najbolje uslove za rad?

Tesla: Nisam ga prihvatio jer i kad bih uspeo da se popnem na nivo njihovog mišljenja, to ruskom narodu ne bi bilo ni od kakve pomoći. Bajkoviti uslovi u duhovnom ambijentu koji strahuje od lepote života ne mogu dati nikakav rezultat.

Novinar B: Gospodine Tesla, dajte nam psihološki portret mudraca.

Tesla: Mudrac ne laže više nego što je potrebno, ne pogadja ga ako na svako pitanje nema odgovor i neumoljiv je prema sopstvenoj sujeti jer je svestan koliko ga ona sprečava da uživa u spoznaji.

Novinarka C: A ko su najmudriji među mudracima?

Tesla: Oni koji ne doživljavaju tragično činjenicu da je sve što su u životu saznali bilo pogrešno. Oni koji se ne zanosе da će saznati šta radimo u kosmosu i ko Vanzemaljcima odgovadja susret sa nama.

Novinarka C: Istorija ljudskog duha puna je čudesnih ličnosti. Koje od njih biste želeli da upoznate ako doživite pronalazak vremeplova?

Tesla: Hrista i vizantijsku caricu Teodoru. Hrist se posle smutnih događaja oko raspeća pojavio na Tibetu. Propovedajući prošao je do Tibeta mnogo govornih područja, stalno dolazeći u sukob sa vlastima, što je nepobitan dokaz da je propovedao za njih razumljivim jezikom. Hristov osnovni jezik je bio Aramejski, i bilo je isključeno da na njegovom dugom putu kroz Aziju neko razume propovedi na tom jeziku. Ako me pitate kako je moguće da na ondašnjem nivou kulturnih komunikacija jedan čovek govori toliko jezika odgovoriću vam da to nije nimalo neobično ako je taj čovek Hrist.

Novinar B: A zna li se o čemu je pričao sa Lamama?

Tesla: Kad sam to pitao istraživača Nikolaja Reriha koji je dokazao boravak Hrista na Tibetu, on je zamišljeno ćutao. Da je to znao, možda bi ovaj današnji svet bio podnošljivije mesto za život. Ali, da ne zaboravimo Teodoru koja se na Vizantijski presto popela sa biografijom cirkuske igratičice i kraljice konstantinopoljskih prostitutki. U zenitu svoga promiskuitetnog elana zamerila se nekim gradskim zvaničnicima koji su tražili da im pruža usluge bez materijalne nadoknade. Pošto na to nije pristala, bila je bičevana. (*Sledeći tekst Tesla govori komentarišući scenu bičevanja, u kojoj dva novinara premaskirani u dželate bičuju glumicu koja igra golubicu.*) Dok su egzekutori bičevima brazdali njeno nago telo, ona se grohotom smejala, što je izazvalo božansko strahopoštovanje svih prisutnih. Čim se domogla carske titule obuzela ju je ideja da najbolje vizantijske prostitutke preobrati u monahinje. Uslov je bio ili da idu u manastir ili da se sa zidina strmoglave u Bosfor. One su izabrale Bosfor, iz koga ni jedna nije isplivala. Kao da su znale da Hrista ne treba idealizovati, jer od svih nesposobnih da igraju Judinu ulogu Hrist je bio najnesposobniji. Zato mu je jedino i ostalo da bude raspet.

Novinarka C: A šta je bilo sa Teodorom?

Tesla: Iščekzla je.

Novinar A: Kako iščekzla?

Tesla: Ne znam. Nisam dovoljno sujetan da se upuštam u mehanizme istorije.

Novinar B: A gde vi povremeno iščekzavate?

Tesla: Ja ne iščekzavam, ja se ne pojavljujem.

Novinarka C: Da li je Vaše interesovanje za Teodoru povezano sa time što su na sudjenju u Mariboru u vašu korist svedočile dve prostitutke?

Tesla (za sebe, sa setom): Mimi i Fifi... vedre i neobično nadahnute mlade žene.

(gong – vrlo kratak muzički prelaz)

Glas off: Sudjenje Nikoli Tesli u Mariboru. Prisutni: Sudija, Tužilac, Mimi, Fifi i Nikola Tesla.

Tužilac : Hoćete li mi reći vaše zanimanje?

Fifi: Javna radnica.

Tužilac (Okrene se Mimi.): A vaše?

Mimi: Mi radimo zajedno.

Tužilac : Šta nam možete reći o gospodinu Nikoli Tesli ?

Mimi: Divan, šarmantan...

Fifi: I galantan džentlmen.

Tužilac : Znači li to da taj galantni džentlmen nije štedeo novac za vaše usluge?

Mimi: Ja sam neškolovana prostitutka, pa mi nije jasno kakav novac može da ima čovek kome sudite da biste ga proterali zbog nedostatka sredstava za kockanje?

Tužilac : Nisam siguran da je ovakav odgovor prihvatljiv za sud.

Tesla: Neka gospodin tužilac preformuliše pitanje.

Sudija: Optuženi, ne mešajte se!

Tesla: Samo pokušavam da ovom sudjenju dam razuman tok.

Sudija: Optuženi, da li ste svedokinjama plaćali usluge?

Tesla: Uvek kad su mi spremale sobu i prale prozore.

Sudija: Da li ste varali na kocki ?

Tesla: Igrao sam samo bilijar. Kako sam mogao da varam na bilijaru?

Tužilac : Neka udje u zapisnik da je optuženi zbunjivao protivnike neočekivanim udarcima koji su proizvodili neopisive putanje bilijarskih kugli, a koje po izjavama brojnih svedoka, nisu išle u skladu sa pravilima geometrije. Na taj način optuženi je stalno pobjedjivao i za svaku pobjedu uzimao novac i to hladnokrvno.

Tesla: I sa zadovoljstvom.

Mimi: I davao nam ga.

Fifi: I nikad ga nije brojao.

Sudija (lupi čekićem): Optužbi se pridodaje nemarnost optuženog prema novcu na kome je lik našeg presvetlog cara Franca Jozefa I. Prema tome, ovaj sud donosi odluku da se gradjaninu Nikoli Tesli, bez stalnog zanimanja, otkáže gostoprimstvo carskog austrijskog grada Maribora i da se istoimeni pod policijskom pratnjom odmah sprovede u svoje rodno mesto Smiljan.

(gong – muzički prelaz)

Novinar B: Šta je sudbina, gospodine Tesla?

Tesla: Sudbina je odnos izmedju onoga što možemo sami i onoga što nam u život unese viša sila, pred kojom smo nemoćni. Moja majka je bila zlatnoruka. Mogla je da zaveže po tri čvora na jednoj trepavici. U šali je govorila da je tako vešta krojačica, da bi čačkalicom mogla da sašije

cirkuski šator. Povremeno je bila sklona i izumiteljskim razmišljanjima. Svo pokušstvo i sve što smo na sebi imali, bilo je njenih ruku delo. Na žalost, sudbina je imala druge namere sa njom.

Novinar A: Šta je radoznalost, gospodine Tesla?

Tesla: Radoznalost je najizrazitiji vid neposlušnosti. Stari svet se poslušno povodio za mišljenjem da je zemlja ploča, dok neposlušni Eratosten nije došao na ideju da je u stvari okrugla, i dotadašnja shvatanja okrenuo naopačke.

Novinarka C: Kako bi ste definisali pesimistu?

Tesla: Pesimista još u kolevcu cvili da je vreme u kome živi gore od onog koje je već proživeo.

Novinar B: Kako stoji filozofija danas ?

Tesla: Od filozofije se danas ne može živeti, ali se može duže živeti.

Novinar A: Može li se živeti od ljubavi?

Tesla: Ponekad može, ako se radi o ljubavi prema novcu. Naravno ovo sam rekao samo da bih zvučao dopadljivo.

Novinarka C: U kojoj meri se u vašem životu mešaju fikcija i stvarnost?

Tesla: U najvećoj. Ja sam kao bokser koji je sanjao da je tako strašno nokautiran, da se ujutro jedva digao iz kreveta.

Novinar B: Gospodine Tesla, vi ste čovek koji radi i kad spava. Kako doživljavate lenjivce?

Tesla: To mogu biti vrlo maštovite i dovtljive ličnosti. Najveći lenjivac je jedan bogati naslednik koga, dok drema, hrane krišom isključivo svarenom hranom.

Novinarka C: Priroda vašeg posla je takva da ste često u društvu dosadnih...

Tesla: Dobićemo u vremenu, ako vas prekinem jer znam šta želite da me pitate. (*u šali*) Moj odgovor je: najmanje mi je dosadno kad sam sam, i to nije nimalo bezopasno.

Novinar A: Znači li ta zagonetna izjava da ste svesni koliko ovaj svet sa vama rizikuje ?

Tesla: Optužiti me da sam rizičan za ovaj svet besmisleno je kao optužiti pustinjaka za organizovani kriminal.

Novinar B: Gospodine Tesla, zasto narušavate dostojanstvo ovog razgovora usmeravajući ga ka apsurdu?

Tesla: Zato što ne vidim da postoji nešto ozbiljnije od apsurdna. Niko ne može shvatiti nauku ako ne shvata apsurd. Eto, na primer, nije li apsurdno da golubovi, usred noći, kada uopšte ne vide, ipak sleću na mene?

Novinar A: To je zaista apsurdno.

Tesla: E vidite nije. Oni jednostavno pod nepogodnim uslovima vežbaju sletanje na moj budući spomenik.

Novinar B (kroz smeh): Da li golubovi imaju veze sa glasinama da vaš rad podržavaju vazdušne snage Amerike?

Tesla: Golubovi imaju veze sa jednom golubicom koju smatram inspiracijom svog života. Iz njenih očiju izbija mlaz svetlosti neuporedivo jače od one koju sam proizveo najjačim lampama u svojoj laboratoriji. Ona živi duboko u mom srcu. Kad jednog dana ona iz njega odleti, moj posao na ovom svetu biće okončan.

Novinar A: Da li možete da nam kažete nešto o hipnozi Gospodine Tesla?

Tesla: Nije valjda da ne verujete u hipnozu?

Novinar A: Ja ne verujem.

Tesla: Vaše ime?

Novinar A: Tom Belok.

Tesla: Gospodine Belok pogledajte me u oči i kažite čime se bavite?

Novinar A (ne shvatajući da je već hipnotisan): Pripadnik sam tajne službe koja ima zadatak...

Tesla: Da se domogne onog što radim. (*Pridje Belok-u i iz džepa mu izvadi list hartije.*) Ovaj deo skice za moj novi projekat koji sam namerno ostavio na stolu kao mamac neće vam biti od koristi jer sam izostavio jedno slovo. Sobaricu koja radi za Vas takodje povremeno hipnotišem, da vas nepogrešivo pušta u sobu kad na stolu namerno ostavim nacrt koji su puka besmislica. Tako sam vam poturio da prekopirate nacrt elektromagnetskog dvokrakog ključa čiji jedan kraj služi za otključavanje, a drugi za zaključavanje. Žao mi je što FBI još uvek traći vreme na istraživanje videći u tome idealnu zaštitu od obijača. Sad bih vas, gospodine Belok, vratio u stvarnost da bi ste nastavili da živite u iluzijama. (*Skoro neprimetno odgurne Belok-a da ga probudi iz hipnoze.*) Izvinite, nisam dobro čuo sta ste me pitali?

Novinar A (probudjen): Da li nam možete reći nešto o hipnozi?

Tesla: Hipnoza je puka izmišljotina.

Novinarka C: Ne, ne, ne mogu da poverujem u ovo što sam videla, ovo je ipak nemoguće!

Tesla: Nemoguće je samo uživanje u beznadju.

(gong - Svetlost se polako gasi, sinhrono sa gašenjem svetla na scenu ulazi golubica koja je osvetljena samo snopom svetla, uz odredjenu muziku pleše ka Tesli)

Golubica (Stavi ruku Tesli na rame.) : Zvao si me?

Tesla: Novinari me opsedaju površnim pitanjima što u meni stvara potrebu za sadržajnim razgovorom koji mogu da vodim samo sa sobom i sa tobom. A to nije nimalo neobično s obzirom na to da smo oboje poreklom sa ...*(zastane, zamišljen)*

Golubica: Odakle?

Tesla *(tihu)*: Sa Atlantide!

Golubica: Čime to dokazuješ?

Tesla: Time što je tebi savršeno jasno da je smisao moje veze sa tobom u energiji kojom će budućim generacijama biti objašnjeno zašto su Atlantidjani, zbog prekomernog mešanja nauke sa crnom magijom, nestali iz istorije. Opijeni pohlepom hteli su da se smrtonosnim razbijanjem atomskog jezgra uzdignu iznad Boga. Moj narod sa Venere u potrazi za boljim smeštajem sleteo je iz svemira na Atlantidu upravo pred katastrofu. Stigli smo samo da od vas saznamo nešto malo o reinkarnacijama. Zato već dugo razmišljam o tebi kao o Carici Teodori, Mata Hari i sada kao o mojoj Golubici.

Golubica: Zašto Mata Hari?

Tesla: Zato što imaš sposobnost da se rugaš smrti. Stojeći pred francuskim streljačkim vodom, Mata Hari je kao poslednju želju tražila da popravi šminku. Verovatno si i ti zato tako lepa.

Golubica: Kako tako lepa?

Tesla: Lepa si kao smrt bez uvoda. Lepa, jer si nestvarno daleka i puna životnog elektriciteta.

Golubica: Ovako visokofrekventne komplimente ne dobija ni jedna holivudska diva. A sad predji na stvar. Zašto tako lepa?

Tesla: Lepa, jer si sposobna za ovaj razgovor bez logičkog toka opipljive stvarnosti. Lepa, jer shvataš da ono što želim da ostavim budućim generacijama nije nikakva konkretna formula spasenja, već predlog da se kroz proučavanje moje naučne zaostavštine čovečanstvo iščupa iz samrtnog zagrljaja zablude da se podcenjivanjem prirode može doći do nekog cilja. Lepa, jer ti je jasno da samo kroz lepotu čovek postaje svestan da je religija njegov lični odnos prema Bogu.

Golubica: A ko je Bog i da li ga ima?

Tesla: Ako uzmemo u obzir da je svaka ljudska delatnost bez svrhe ako u njoj nema dobročinstva, da teologija nije oslobođena proizvoljnosti u svetu kojim vlada nepravda i da je razlika između biblijskog i istorijskog Isusa velika, to ipak ne znači da Boga nema. Pitanje je samo kako ga definisati. Za mene je Bog najdublja ljudska potreba da se kroz borbu za bolji svet dodje do spokoja.

Golubica: Da li se zato nikad ne moliš?

Tesla: Sva moja nauka je molitva Bogu da služim njegovoj volji i tako ne postanem djavolov učenik.

Golubica: Da li te to čini toliko usamljenim?

Tesla: Čovek kao ja mora se osećati usamljenim u svetu u kome nije sramota imati hiljadu pari cipela, u svetu u kome je normalno koristiti ljubav i naivnost za potrebe ličnog materijalnog interesa. Usamljen sam jer nikom ne mogu da objasnim da je ovaj svet u svom prividnom progresu otišao tako daleko da je zaboravio kuda ide. Svet u kome užas intelektualne usamljenosti ponekad primorava genija da uvažava prisustvo idiota.

(gong – kratak muzički prelaz)

Novinar A: Gospodine Tesla šta nam možete reći o ljubavi?

Tesla: Život je prekratak da bismo stigli da o ljubavi kažemo nešto pouzdano. *(kraća pauza)* Veliki srpski pesnik Laza Kostić pokušao je da u meni nadje opravdanje za svoju neostvarenu putenu ljubav sa Lenkom Dundjerskom, vrlo mladom srpskom lepoticom raskošnog duha. Misleći da sam sebe uškopio zarad nauke preporučivao mi je preko pisama Lenku Dundjersku, podsvesno tešeći se da njegova staračka nemoć nije tako tragična, jer ako on nije mogao ni ja uškopljen neću moći. Hteo je kao u teatru da time maskira svoju starost. Doduše meni nije poznato da sam uškopljen ali mi se teatralnost te zamisli činila krajnje zanimljivom, tim pre što sam se tada oduševljavao Sarom Bernar čija me je gluma očaravala. Bilo je to u vreme kad sam gutao sve što je Čehov napisao. A Čehov je, kao najcenjeniji moskovski pozorišni kritičar napisao da je gluma Sare Bernar golo dranje. A mene je to golo dranje opčinjavalo.

Novinar A: Kako to tumačite?

Tesla: Verovatno sam bio suviše čedan u odnosu na pozorište. Čehov je bio tvrdji orah koji je živeo okružen rasplamsalim emocijama. Njemu je, već odavno pokojnom, njegova ne preterano verna žena, velika glumica Olga Kniper, godinama pisala ljubavna pisma. Ruska duša je emotivni kosmos u kome se ni Frojd koji je najdublje zašao u ljudski um, nije najbolje snašao. Kad se sve ovo ima u vidu, nije nemoguće da je ljubav elektromagnetski udar na najranjivije delove našeg bića. U svakom slučaju, ljubav je jedina bolest koja se prenosi pogledom.

Novinar B: Sve je ovo veoma zanimljivo, ali iz čega se tu može izvesti neki zaključak?

Tesla: Zaključci koji se izvode iz misterije ljubavi neizbežno pate od varljivosti, relativnosti i apsurdna. Zato nije nemoguće odgovor na vaše pitanje potražiti u slučaju jedne duševne bolesnice koja nije znala šta će od sebe pa je uzimala pilule protiv dosade koje joj je prepisivao neki lažni neuropsihijatar, nezajažljiv u pelješenu. Došla je da mi izjavi svoju ljubav koju je stvorila opijenost mojim naučnim delom. Zaljubljeno mi je šaputala na uvo da sam joj otkrio smisao života i uzimanje pilula učinio nepotrebnim. Uplašio sam se da ću ja postati njena pilula protiv dosade, ali srećom nikad se više nije pojavila.

Novinar A: Ali gospodine Tesla, kakvi su to nepovezani odgovori?

Tesla: To su odgovori koji se daju na pitanje šta je ljubav. Odgovori čoveka koji bolje od drugih zna da je naša planeta jedan celovit organizam u kome nema nepovezanosti, jer je sve u vezi sa svačim, zato što je kosmos beskonačni kovitlac vibracija i rezonoancija. Pošto sam udovoljio vašoj zelji da zavirite u moj intimni svet, pokušajte da se snadjete u njemu i ne očekujte od mene da ga pojednostavljujem jer to nije moguće.

Novinarka C (skoro flertuje): A zašto su vaši odnosi sa ženama obavijeni velom tajne?

Tesla: Zato što znam da se čuvam žena koje prihvataju nezapočeto udvaranje.

Novinar A: Da li se zato niste ženili?

Tesla: Nisam se ženio jer ni jedna žena nije dovoljno zgrešila da bi bila kažnjena brakom sa mojom malenkošću. Brak je za ličnosti koje mogu da ga istrpe. Slava im, jer bez njih čovečanstvo nikad ne bi izašlo iz prašume.

(gong – muzički prelaz se promeni u vrlo staru muziku za igru)

Glas Off: Salon Katarine Džonson, supruge diplomate i izdavača Roberta Džonsona. Prisutni: Mark Tven, En Morgan, Katarina Džonson i Nikola Tesla.

(En Morgan i Mark Tven razgovaraju u drugom planu pokriveni muzikom. Katarina Džonson i Nikola Tesla plešu u prvom planu.)

Katarina: Vi retko pijete, gospodine Tesla?

Tesla: Ceo moj stvaralački rad pratila je do sada jedna časa alkohola dnevno. Pitam se da li bih stvorio više da sam pio dve čaše?

Katarina: Dakle niste asketa kao što se priča?

Tesla: Uglavnom nisam ono što se priča.

Katarina: Zakleti neženja, samotnjak, i osobenjak rastrzan fobijama.

Tesla: Koga opija ova predivna muzika zbog koje će vanzemaljci odlučiti da se zadrže na našoj planeti.

Katarina: Zbog čega se tako srdačan čovek, kao vi, nikada ne rukuje?

Tesla: Zbog učtivosti. Moj organizam zbog eksperimenata vrvi od čestica najraznovrsnijeg porekla. Bilo bi kranje neučtivo da rukovanjem preplavim nekog tim haosom.

(Katarina i Tesla se nasmiju. Sevne munja. Čuje se jaka grmljavina. Muzika naglo prestane. Mark Tven i En Morgan im pridju)

Tven: Da ovaj grom napolju niste napravili vi, gospodine Tesla?

Tesla: Nisam gospodine Tven. Moj grom je ovde u mojim rukama.

Tven: Nadam se da mi to ne uskraćuje pravo da vas za čas ukradem od gospodje Džonson, u nadi da njen muž neće zbog toga odbiti da pročita moj sledeći članak.

Katarina: Ne brinite, on vaše članke toliko voli da ih čita tek kad ih objavi. Gospodin Tesla je vaš. *(Osmehne se i ode lakim hodom.)*

Tven: Gospodine Tesla, dozvolite mi da Vam predstavim gospodjicu En Morgan, ćerku Džona Pierponta Morgana najbogatijeg čoveka Amerike

Tesla: Nadam se da to nije neka od vaših šala, gospodine Tven.

En Morgan: Nije šala gospodine Tesla. Pozivam vas da noćas večeramo u Klubu književnika, gde se okuplja vrlo zanimljivo društvo.

Tesla: Nažalost moram da radim. Bila bi mi čast da mi se u ponoć pridružite u mojoj laboratoriji. Garantujem vam dobru zabavu.

En Morgan: Vrlo rado, pod uslovom da me nećete pretvoriti u električni oscilator.

Tesla: To nije moguće uraditi sa magnetom kakav ste vi.

En Morgan: Svakom rečenicom pokazujete zašto ste ljubimac žena.

Katarina (prilazeći): Mora biti da tu postoji i neki poseban recept za udvaranje.

Tven: Postoji. To je vrlo jednostavan recept za koji su neophodni samo jedna Betovenova bista, jedna ista takva Mocartova i otvoren prozor. Dama se upita koga više voli. Ako se opredeli za Mocarta, Betovenova bista se baca kroz prozor.

Tesla: Nema žene koja neće pokleknuti pred tom dosetkom.

Katarina: I sa koliko ste tako pokleklili žena dosad bili u vezi?

Tesla: Teško je reći, to je stvar shvatanja. Energija koja spaja muškarca i ženu manifestuje se na bezbroj načina. Zajedničko je jedino to da svaka veza između muškarca i žene proizlazi iz potrebe organizma za energetsom dopunom.

Tven: Sve ima svoj razlog, ništa nije slučajno.

Tesla: Ako bi to bilo tačno, morali bismo da dokažemo da je Njutn u nameri da otkrije zakon zemljine težine, trčao po voćnjaku da bi poturio glavu pod jabuku koja pada. Slučajnost postoji, ali je zasnovana na nama nepoznatim zakonitostima. Nama se čini da je kockanje slučajnost, a kockanje je ispitivanje sklonosti energija prema nama. Ko uspe da se sa tim usaglasi, može sa lakoćom stalno da dobija. Ja u tome nisam uspeo, pa sam morao da postanem Tesla.

En Morgan: Iz koga u mene ulazi neka struja. Nadam se da to nije ona koja prolazi kroz električnu stolicu.

Tesla: Ne bojte se, nije. Njeno blagotvorno dejstvo je elektroterapijsko i ispitano je prvo na meni.

En Morgan: Na zanimljiv način pokazujete da blizina jednog naučnika može biti isceliteljska. Ali da ovaj razgovor nebi skliznuo u međusobno puko laskanje, pitala bih vas nešto krajnje ozbiljno. Šta zaista mislite o ženama?

Tesla: Žena nema dovoljno za ono što su naumile. Ali ipak će vremenom, zahvaljujući svojoj neumoljivosti, uspeti da u društvu zauzmu pozicije sa kojih se mogu usmeravati životi ljudi.

Katarina: Zaista mislite da će do toga doći?

Tesla: To je neizbežno, jer su žene neizbežne.

En Morgan: Izvinite gospodine Tesla ako vas gnjavimo. Još samo jedno pitanje.

Tesla: Polaskan vašom gnjavažom jedva čekam da ga čujem. Pod uslovom da se ne radi o meni.

En Morgan: Radi se o Ajnštajnu. Šta mislite o njemu?

Tesla: Kad razmišljam o njegovoj teoriji relativnosti, dolazim do zaključka da će on na polju fizike ostati upamćen kao violinista. A bojim se i kao kompozitor njujorškog događaja u kome su učestvovali mladi pukovnik Ajzenhauer koji je ne izlazeći iz svog kabineta napredovao po čin dnevno, i drug Lev Teremin ruski genije za prislušivanje i konstruktor lične Lenjinove televizije. Njih trojica su proizveli virus buduće duhovne kuge čovečanstva, atomsku neizvesnost. Nauka, se, dragi moji, zasniva na razumu, a Ajštajnova relativnost deluje paralizirajuće na razum.

Katarina: Da li se ta vaša ironija može smatrati opštom duhovnom osobinom vaših sunarodnika?

Tesla: Zaključite sami iz priče vezane za srpsko ropstvo u Otomanskom carstvu. (*minimalna pauza*) Dakle, zarobio Turčin Srbina i pre nego što će mu odrubiti glavu upita ga da li mu je ikad bilo teže u životu. Gledajući sečivo nad glavom, Srbin odgovori da mu je mnogo teže bilo kad mu je u kuću banuo putnik namernik, a on nije imao čime da ga posluži.

Katarina: Gospodine Tesla pa vi se stalno šalite.

Tesla: Moram zbog Kineza.

Tven: Kako zbog Kineza?

Tesla: Kinezi kažu da ozbiljnost skraćuje život. Zato se ja stalno šalim da bih sebi stvorio što više vremena za ono što želim da postignem.

(*Grmljavina, sevanje. Na scenu naglo udje pokisli Džordž Vestinghaus.*)

Katarina: Dobro veče gospodine Vestinghaus, niste mogli naći bolje mesto da se sklonite od nepogode

Vestinghaus: Kamo sreće da je to u pitanju. Čuo sam da će ovde večeras biti gospodin Tesla, pa sam došao da mu kažem da ne brine.

Tesla: O čemu da ne brinem, dragi prijatelju?

Vestinghaus: Ostao sam takoreći na ulici, ali ne brinite ugovor sa vama vredan deset miliona dolara ispoštovaću u potpunosti.

Tesla: Zaista mi je žao što bacam u brigu nekoga ko mi je pomogao kad mi je bilo najteže. Mogu li da vidim taj ugovor?

(*Vestinghaus izvadi iz tašne ugovor i pruži ga Tesli.*)

Vestinghaus: Izvolite. Muči me ko stena Sizifa.

Tesla: Srećom nije napisan na steni nego na hartiji.

Vestinghaus: Kako to mislite?

Tesla: Ovako! (*Pocepa ugovor, zgužva ga, i baci na pod.*)

Katarina: A vaš primerak gospodine Tesla?

Vestinghaus (*Zagrli Teslu, vidno uzbudjen*): Ovo je bio njegov primerak. Verujući u moje poštenje ostavio ga je kod mene da ne bi povećavao hrpu papira na svom radnom stolu.

En Morgan (*Tesli*): Zaista je zaprepašujuća lakoća sa kojom ste odbacili veliko bogatstvo.

Tesla: Ni jedno bogatstvo nije dovoljno veliko da bih zbog njega upropastio prijatelja koji se između mnogih mogućnosti opredelio da predsednik Amerike Klivlend lično okrene zlatni prekidač i osvetli Svetsku izložbu u Čikagu mojom naizmjeničnom strujom.

Vestinghaus: Trećina Amerike je prodefilovala ispod Teslinog svetla. Presrećan sam što sam imao čast da to omogućim.

En Morgan (Tesli): Ipak je teško shvatljivo odakle vam takva plemenitost.

Tesla: Pre bih to nazvao izražavanjem poštovanja prema čoveku koji u dubokom očaju ima snage da bude ljubazan.

Katarina: Na šta bi ličio ovaj svet kada bi ljudi kao gospodin Vestinghaus bili na vlasti?

Tesla: Nažalost to nije moguće. Vlast je razoran narkotik. Kad nekog političara čujete kako lupeta, to je pouzdan znak da krizira zbog straha da će ili izgubiti vlast ili da je neće dobiti dovoljno da bi se osećao moćnim. Zanimljivo je mali broj političara koji su svesni da je vlast prividna i prolazna. To su malobrojni veliki državnici koji uspevaju jedino da zaceljuju rane neminovnih svetskih zabluda. Bez i jedne zlikovačke osobine, potomak vojnog ruskog plemstva, gospodin Vestinghaus bi na političkoj sceni mogao jedino da očekuje metak u glavu.

En Morgan: Da li zbog toga nikad niste imali političke ambicije?

Tesla: Političke ambicije nikad nisam imao jer ne smatram ljude dovoljno zanimljivim da bi mi vlast nad njima predstavljala zadovoljstvo. A i kako bih objasnio da samo častan rad za opšti interes može da spase svet od političara?

(grmljavina)

Tven: Ovaj nas grom opominje da predugim zadržavanjem ne zloupotrebimo gostoprimstvo gospodje Džonson.

Katarina: Samo ga vi zloupotrebljavajte. To mi čini veliko zadovoljstvo. Šta bi bila ova kuća bez duhovno bogatih, zabavnih i dragih gostiju kao što ste vi?

(grmljavina)

En Morgan: Uz svu zahvalnost gospodji Džonson, ipak bi trebalo da krenemo. Vrlo je kasno.

Katarina: Zaista je veliko nevreme. Možete da se razbolite. Daću vam nešto da obučete.

Tven: Nema potrebe, već smo bolesni jer medicina je toliko napredovala da više niko nije zdrav.

(jaka grmljavina)

Tesla: Baš lepo grmi!

Katarina: Kakav ste vi to čovek, gospodine Tesla! Ja se od grmljavine sva stresem, a vama je ona lepa.

Tesla: Ništa to nije posebno. U trenutku kad sam se radjao, bila je tako strašna nepogoda da sam se rodio pod svetlom munja, koje su do danas ostale moja omiljena igračka. Za mene je grmljavina koncert, jer ja sam sin groma.

(gong – muzički prelaz.)

Novinarka C: Šta biste mogli da nam kažete o fenomenu vremena?

Tesla: Ako želite odgovor koji ima pretenzije da bude ozbiljan, onda bi vreme moglo da bude broj nula.

Novinar B: Kako nula?

Tesla: Tako lepo. Kada u jedan sat krenete iz Njujorka u Vašington i u Vašington stignete u dva sata, koliko je tada sati u Njujorku?

Novinar B: Isto dva sata.

Tesla: Eto vidite, dva manje dva je nula.

Novinarka C: Ovo mi je malo nejasno.

Tesla: Šta tu može da bude nejasno? Sadašnjost je jedino večna, a kako je i neizmerljiva, njen broj je nula.

Novinarka C: A šta je priroda, gospodine Tesla?

Tesla: Kad milujete mačku, njena dlaka elektrizira. Isto je i sa prirodom, koja na milovanje odgovara oslobadanjem svojih skrivenih potencijala. Priroda je beskrajna mačka.

Novinar B: Kojim slavodobitnicima se divite?

Tesla: Ne divim se slavodobitnicima nego gubitnicima koji ne pokazuju da su uvredjeni bezrazložnom osudom na zapostavljanje.

Novinar A: Kako se osećate kad se u vašem radu prevarite?

Tesla: Ne suviše razočarano jer oni koji rešavaju zagonetku života imaju pravo da se stalno varaju.

Novinar A: Da li vam to pomaže da lakše nosite teret života?

Tesla: Ni najmanje. Nema te nauke koja vas može zaštititi od ljudi.

Novinar B: Od kojih najviše?

Tesla: Od životno nepismenih. Oni kad ostare postaju neumoljivi usisivači energije. Vrtar ovog hotela me u poverenju često pita da li sam saznao zašto se svetska vlada ne slika za novine. Posle toga, i ako lift odlično radi, jedva se popnem do sobe. On se ozbiljno bavi političkim analizama i ako zna samo da otvara i zatvara vrata.

Novinarka C: Šta je po vama životno nepismena ličnost?

Tesla: Ličnost koja u sopstvenom krevetu i na sred bojišta podjednako ne zna gde je.

Novinar A: Šta mislite o Njujorku ?

Tesla: Predpostavlja se da je gledano iz svemira, Njujork najsvetlija tačka na Zemlji. Kosmista, slikar, vizionar i ezoterik, Nikolaj Rerih govorio je o Njujorku tako da ja ne bih imao ništa ni da dodam ni da oduzmem.

(gong – muzički prelaz)

Glas off: Centralni park u Njujorku. Prisutni: Nikolaj Rerih i Nikola Tesla.

Rerih: Kad gledam oblakodere Njujorka podsećam se najstarijih pripovedanja o bajkovitom azijskom gradu ratnika svetlosti Šambalahu i verovanju Mongola da su američki indijanci njihova braća. Njujork je zajednička molitva Amerike i Azije. U njemu se osećaju znaci evolucije ljudske svesti koji su u skladu sa budističkim učenjima o Šambalahu. Njujork bez predrasuda živi u naletu nazadržive stvaralačke moći novih ideja, nada i težnji čovečanstva. U Njujorku je pobedila kultura.

Tesla: Nikad nisam čuo tako prefinjen hvalospev duboko rusko-američkoj vezi.

Rerih: Verovatno i nikad sa takvom verom u neophodnost njenog postojanja. Sve to u meni budi Njujork, srce sveta stvarano u neobjašnjivoj misteriji ljudskog talenta koja dopušta da ponekad zločinci lako uspeju da iskoriste svoje paklene talente. Srećom, iako u principu ne stari, talenat zločinca brzo usahne. Ali, ma koliko to bilo nepravedno i nerazumljivo, bilo bi potpuno beznačajno u ezoterijskoj državi na Tibetu.

Tesla: Zašto baš na Tibetu?

Rerih: Lično Hrist je otkrio da je Tibet u centru pozitivnih energija zemlje i kao takav je idealan da pruži utočište ljudima izuzetnog duha, vidovnjacima, šamanima i prorocima. Tako bi došlo do stvaranja ezoterijske drzave koja bi kao živi talisman privlačila u sebe kosmičke sile, preusmeravala ih na neuralgična područja u svetu i tako sprečavala sumrak civilizacije. Ali, teško skromnima koji u doba mraka žive od svetlosti.

Tesla: Šta to znači?

Rerih: To znači da ovaj svet nije spreman da prihvati vizije Nikolaja Rerih koji ne traži ništa sem da, kao svetlosno biće, sam sebi bude svetlost. Zato se nadam da će mi Bog omogućiti da u beskrajnom uživanju u sopstvenoj beznačajnosti postanem ideja koja hoda.

Tesla: Ovo me podseća na jednog hrišćanskog Monaha koji je sve svoje molitve sročio u ovu pesmu;

“Oprosti Bože duši mojoj

Što sam pojeo dva parčeta hleba

A mogao sam da pojedem jedno

Oprosti Bože duši mojoj

Što sam popio punu čašu vode

A mogao sam da popijem samo pola

Oprosti Bože duši mojoj

Sto sam praznoslovio,

a mogao sam da ćutim..”

Sve je ovo beskonačno ponavljao, ležeći u paukovom gnezdu sav krvav, jer je prethodno oštrim kamenjem svoje telo pretvorio u živu ranu. Uprkos ovakve velike iskušeničke potrebe za samokaznjavajućom skromnošću, on je ipak bio sebičan jer se molio za sebe.

Rerih: Tako Vam je to moj dobri imenjače. Lakše ćemo saznati šta je u dubini svemira, nego šta je u dubini ljudske duše.

(gong - muzički prelaz)

Novinarka C: Gospodine Tesla, celog života ste se trudili da ostanete verni sebi, služeći samo nauci. Pošto je biti Slobodan strelac?

Tesla: Cena koju treba da plati Slobodan strelac sastoji se u tome da će neke periode života provesti na rubu egzistencije, svestan da će većinu svojih ideja, neostvarenih odneti u grob.

Novinarka C: Koja je Vaša najomiljenija izreka?

Tesla: Navešću vam dve koje potvrđuju moje mišljenje da većina izreka koje dobro zvuče uopšte nisu tačne. Izreka, da vreme sve leči demantuje sebe činjenicom da mnoge tužne uspomene iz mladosti vremenom pojačavaju svoj uticaj na naš emotivni zivot. Takodje kaže se, da je istorija učiteljica života a čovečanstvo se vekovima tetura kroz istoriju nepogrešivo ponavljajući iste greške.

Novinarka C: Kakva je moć potrebna da bi se stvarala istorija?

Tesla: Bolje reći, kakva nemoć, jer veliki deo istorije proizlazi iz čovekove nemoći da se nosi sa čudima prirode. Pred Francusku revoluciju nekoliko žetvi je katastrofalno podbacilo i tako desetkovalo izgladnelo stanovništvo. Dvor nesposoban da se nosi sa ovim problemom zatvorio se iza zidina u izolovani život van ikakvog domašaja stvarnosti. Za go, bos i gladan narod, jedini način da se preživi bio je da kroz krvavu revoluciju, skrene hod zapadne civilizacije ka još gorem bespuću. Kroz neminovni beskrajni niz konstrukcija i rekonstrukcija život ide dalje. Problem je u tome što su rekonstrukcije neizvodive bez velike podrške ološa na kome su podjednako jahali Aleksandar Veliki i Boljševici.

Novinar B: U kog proroka u istoriji najviše verujete?

Tesla: U najvećeg, Edgara Kejsija, koji je kao i ja, sa Atlantide. U snu je glasno proricao, šta će se desiti kroz izvestan broj godina kao logična posledica događaja iz prošlosti. Nikad nije pogrešio. Edgarovo proročanstvo koje je sigurno tačno je da će se konačna bitka za vlast na planeti Zemlji odigrati na duhovnom planu između viših sila svetlosti i moćnih sila mraka sa ciljem da se spreče reinkarnacije neprosvetljenih inteligencija. Prorekao je i da će pronalaženjem piramida na dosad nepoznatim mestima biti otkriven centralni ključ misterije univerzuma.

Novinarka C: U čemu je Kejsi video budućnost medicine?

Tesla: U svom snu u kome je konzilijum hirurga bespomoćno gledao pacijenta kome treba odstraniti tumor koji mu pritiska srce. To je bilo nemoguće izvesti, a da se pri tom ne ošteti srce, što neminovno vodi najgorem ishodu do koga bi došlo i kad bi se tumor ostavio. Pošto se radilo o vrlo poznatom pacijentu, bila je raspisana nagrada za najpogodnije rešenje ali se zbog beznadežnosti slučaja niko nije pojavio sem jednog slepca. I ako je to delovalo sumanuto, očajni hirurzi su ga pustili u operacionu salu. Slepac se nagnuo nad polumrtvog pacijenta, izvadio revolver iz džepa i ispalio mu hitac u grudi. Zatim se pred šokiranim lekarima mirno predao policiji koja ga je posle pola sata pustila, jer je ustanovljeno da je metak bez posledica odvojio tumor od srca neznatno oštetiši grudni koš pacijenta. Da li će se ovaj Kejsijev san obistiniti kao i drugi zavisi koliko dugo ću ja živeti.

Novinarka C: Zato što ste u tom snu taj pacijent bili vi?

Tesla: Ne, ja sam bio slepac koji predstavlja poruku da je budućnost medicine u traganju za nevidljivim.

(gong – muzički prelaz)

Glas off: Poznati restoran Waldorf Astoria u Njujorku. Prisutni: milioner Džon Pierpont Morgan, slavna glumica Sara Bernar i Nikola Tesla.

Sara: Da li je, gospodine Tesla, istina da možete da sprečite tragične događaje?

Tesla: Donekle. Gospodin Morgan to najbolje razume.

Morgan: Na upozorenje gospodina Tesle nisam se ukrcao na Titanik. Zato sam sad ovde.

Sara (*sa željom da promeni temu*): A ja sam ovde da bih bila zabavna pričajući stotinu šala o sebi.

Tesla: Ispričajte nam šezdeset i devetu!

Sara: U francuskom pozorištu početak predstave se najavljuje sa tri udarca o pod pozornice. Zato se neki moji obožavaoci pred dizanje zavese šale kako se to ja penjem na scenu. Prave aluziju na moju drvenu nogu.

Morgan (*zaprepašćeno*): Imate drvenu nogu, gospodjo Bernar?

Sara: Gospodine Morgane, pitate me to sa takvom nevericom kao da sam rekla da sam udata.

Morgan: Pa zar niste ?

Sara: Nisam, jer sledim slavnog atinskog komediografa Menandera, koji je rekao da je brak nužno zlo.

Tesla: Grci su još tada znali i da je samo zlo nužno, jer proističe iz ljudske sklonosti ka samouništenju.

Morgan: Nažalost, ta tragična istina dokazuje da su sve velike epohe naše istorije proizašle iz antičke misli

Sara (*ironično*): Naročito viktorijanska, čija je kraljica Viktorija toliko poznavala antičku misao da je zabranila da se lezbizam uvrsti u krivični zakon jer nije verovala da tako nešto postoji.

Morgan: Ovaj podatak je u potpunom skladu sa vašom posebnošću.

Sara: Nema u meni ničeg posebnog, gospodine Morgane. Ja sam samo kćerka vlasnice javne kuće, glumica koja piše i režira svoje komade, slika, vaja, igra Hamleta s drvenom nogom i kako se priča, spava u mrtvačkom sanduku.

Morgan (*kroz smeh*): Ne zovu vas badava božanska Sara. Sa lakoćom od svega pravite pozorište.

Sara: Mada za tim nema nikakve potrebe, jer sve i jeste pozorište.

Tesla: Što je odavno napisao Šekspir.

Sara: Koji u stvari nije ni postojao. Sva Šekspirova dela napisao je jedan potpuno nepoznat pisac čiji je pseudonim bio Šekspir. Tako je to u pozorištu. Ko zna šta će se jednog dana pisati o meni?

Morgan: Da bi ste to izbegli, povucite se na vreme.

Sara: Lako je to reći. Sudbina me je oslobodila tereta neodigranih uloga i za uživanje u glumi nagradila me svetskom slavom. A to se plaća time što će me na kraju sa scene oterati sopstvena nemoć proizašla iz izgubljenih kriterijuma.

Tesla: Po čemu će se znati da ste izgubili kriterijume?

Sara: Po tome što ću se, da bih izgledala mlađja, šminkati tako da publika neće znati da li sam našminkana ili tetovirana. Ja to sebi dopuštam jer sam sada najveća glumica na svetu.

Morgan: Kojoj će publika aplaudirati do poslednjeg dana.

Sara (skoro za sebe): Publika koja zeva ne može da apaludira. (*Tesli i Morganu*) Pozorište je, gospodo, najveća koncentracija života na jednom mestu. Kad glumac toga više nije svestan, vreme mu je da se preseli u gledalište i gleda one koji su u doba njegovih trijumfa jedva igrali rese na zavesi. U svemu tome nema ničeg posebnog jer pozorište, samo po sebi, počiva na paradoksima. U staroj Kini odlasci u pozorište su bili prekršaji. Istovremeno, u Staroj Grčkoj prekršaji su se kažnjavali zabranom odlaska u pozorište.

Tesla: Bez obzira na to, glumački dar je svuda istog porekla. To je psihička energija koju emituju elektromagnetska polja iz mozga glumca. Zato je madam Bernar aparat za proizvodnju glume.

Morgan: Nije mi jasno zašto se sprdate pred čovekom čija vam je finansijska podrška potrebna?

Tesla: Zato što znam da ćete mi je ovaj put uskratiti.

Morgan: Naravno da hoću, jer ste mi obećali da ćete bežično prenositi vesti na daljinu, a posle toga ste rekli da ćete na daljinu bežično prenositi energiju.

Tesla: Šta ćete veću energiju od vesti, gospodine Morgane. Uostalom, ne morate me držati za svaku reč kao da ste mi protivnik.

Morgan: Kako bih ja mogao biti vaš protivnik, gospodine Tesla? Pa ko vas najviše javno podržava?

Tesla: Veća bi mi korist bila da me javno ismevate, a tajno podržavate.

Sara: A ne bi bilo loše ni obrnuto.

Morgan: Kako to mislite – obrnuto ?

Sara: Da javno finansijski podržavate naučni rad gospodina Tesle, a da ga pri tom tajno ismevate, zadovoljni što ste tako napravili idealan paravan za vaše masonske ujdurme.

Morgan (praveći se da ne razume): Biću tako nepristojan da se ne nasmejem na ovu duhovitost, jer je za mene pojam tajnosti krajnje ozbiljna osnova moje profesije.

Sara: Da li zbog toga držite u tajnosti da su vam kade, slavine i svo posudje od zlata?

Morgan: Obožavam zlato, jer je taj metal zbog svojih svojstava izvor zdravlja, ali to moram da krijem, jer za moj bankarski posao ne bi bilo dobro da me smatraju čudakom, što ja u stvari jesam. Ja nisam bio uočen i izabran kao Rotšildov predak. Ja sam čudak, koji je zlato izvadio iz sopstvenog znoja.

Sara: Razumem vas. Samo takav čudak može da ima pun podrum egipatskih arte-fakata neprocenjive vrednosti.

Tesla: Gospodin Morgan se nada da će nekim čudom u njima naći eliksir besmrtnosti i tako se spasiti straha od smrti koji ga satire.

Morgan (Tesli): Prinudjen sam na to jer nećete da me učinite besmrtnim.

Tesla: Nema potrebe. Svi smo besmrtni. (Sari) Nezajažljivi gospodin Morgan, koji u svemu vidi samo dobit, hteo bi da bude duplo besmrtnan. Kad bi se besmrtnost prodavala, on bi se cenjkao.

Sara (Morganu): Što se ne okrenete crkvi?

Morgan: Izgubio sam veru u kler i prestao da ga pomažem zbog njegove, od davnina poznate, sklonosti ka sumnjivim avanturama. Mikelandjela su prinudili da svoju predanost Bogu u Sikstinskoj Kapeli izkaže skupim italijanskim bojama, umesto boljim i jeftinijim holandskim. Sve to pod izgovorom da se Sikstinska Kapela, uprkos ekonomskim razlozima, ne sme oslikati nedovoljno katoličkim bojama. Čim se udje u Sikstinsku Kapelu, odmah je jasno koliko je neko u Vatikanu profitirao na pukotinama Mikelandjelovog remek dela.

Sara: Na ovo se jedino može dodati da je Biblija samo zbirka viceva, od kojih su najsmješniji oni koji su istiniti.

Tesla: Ipak same crkve, manastiri i svetilišta, ostaće poslednja utočišta pogodna da svojim pozitivnim energijama pruže utehu ojadjenima, i tako spreče svetu mafiju da priguši svetlost hrišćanske misli.

(gong – muzički prelaz)

Novinar A: Gospodine Tesla, da li ste upoznali sve vrste ljudi?

Tesla: I da jesam, bilo bi nedovoljno da se upozna čovek. Svako ko je osuđen na ljude, iako ne može bez te kazne, nije u stanju da shvati njen smisao. Zato se za ljude jedino pouzdano može reći da su jednoglavci dvonošci.

Novinarka C (kroz smeh): A koliko u duhovnom smislu vrede ti jednoglavci?

Tesla: Onoliko koliko se otmu podlosti.

Novinar B: Šta je najveća ljudska mana?

Tesla: Sujeta, jer nagriza i najblistavije umove. Leonardo da Vinči je u smrtnom času, kada sve gubi značaj, tvrdio da je najveći umetnik renesanse što mu je kralj Fransa I i potvrdio. Doduše i bio je najveći što mu ne daje pravo da se u naručju smrti neukusno hvali. Ipak, mora se priznati da je Leonardo bio jedini čovek našeg sveta koji je u zenitu mladalačkog stvaranja, kad sve izgleda večno, bio siguran da na kraju sve ipak nestaje bez traga. Zbog toga je možda imao pravo da bude sujetan.

Novinar B: Na osnovu čega mislite da su Marsovci zeleni?

Tesla: Na osnovu njihove boje.

Novinar A: Šta mislite o utopistima?

Tesla: Duboko cenim utopiste. Utopijska misao, i ako nema nikakav ishod, širi jalovu nadu koja je ipak bolja od beznadja.

Novinarka C: Šta mislite o dolasku Hitlera na vlast u Nemačkoj?

Tesla: Ironiziranje nečijeg zdravstvenog stanja je antipatično prostaštvo. Ali kad je Hitler u pitanju molim Boga da ne bude ono što mislim da će biti.

Novinar A: A šta mislite da će biti?

Tesla: Mislim da je Hitlera stvorio pravi KGB. Zato će Rusi dopustiti da dodje do rata, a onda će pomahnitalog Adolfa namamiti u pakao duge zime, da bi u protivudaru osvojili trećinu Evrope, koju će sačinjavati države bez granica u kojima funkcioniše samo policija, a slobodna misao se smatra neprijateljem budućeg blagostanja. Ova politička fikcija biće lako ostvariva jer ruska nauka vrlo dobro zna da je sa gledišta fizike rat za Hitlera neminovno istorijsko samoubistvo. Ipak, nadajmo se da je ovo samo paranoično doživljavanje sveta jednog ostarelog naučnika o koga se otimaju mnoge tajne službe.

Novinar B: Može li doći do rata između Amerike i Rusije?

Tesla: Pošto ratovi izbijaju zbog besmislica bilo bi normalno da Amerika ospori Rusiji pravo na žvakaću gumu koja je u Rusiji postojala u vreme Petra Velikog, kada Amerika nije bila ni u povelju.

Novinar A: Kakav bi bio ishod?

Tesla: Jedni bi pobedili, a drugi bi preživeli. Samo, ne bi moglo da se utvrdi ko je preživeo, a ko pobedio.

Novinarka C: Kažite nam kratko šta je život?

Tesla: Bilo kakav da je, život je avantura koja vredi truda.

Novinar A: A zagrobni život?

Tesla: Umesto odgovora, ispričao bih vam jedan svoj san.

(gong – muzički prelaz.)

Glas off: Večera kod Nikole Tesle. Prisutni Tomas Alva Edison, jedan od najvećih naučnika svoga vremena, Helena Blavacka, osnivač Teozofije, Teslina Golubica, poznati naučnik spiritista Vilijem Kruks i snevač Nikola Tesla.

Tesla: Dragi prijatelji, dozvolite da vam predstavim golubicu, moju najveću prijateljicu.

Golubica: Nadam se da vam ne smeta što sam ptica.

Blavacka: Ni najmanje. Mi smo na nebu okruženi pticama i sprečavamo koliko možemo da budu ulovljene.

Edison: Uvek sam bio protiv nasilja jer ne podstiče ništa sem prodaje oružja.

Batler (Udje.): Izvinjavam se što prekidam razgovor, gospodine Tesla. Umro je Edison.

Tesla: Od čega?

Edison: Od zaboravnosti.

Golubica: Kako od zaboravnosti?

Edison: Zaboravio sam da uzmem pilule protiv smrti.

Tesla: Pošto nam je gospodin Edison lično potvrdio vest koju ste doneli, donesite nam čaja.

Batler: Odmah gospodine Tesla, uz opasku da ja nisam batler.

Tesla: Nego?

Batler: Ja sam Vilijem Kruks reinkarniran u telo vašeg večerašnjeg batlera. Skrivam se po nebu od spiritističke grupe londonskih hemičara koji me stalno prizivaju da im kažem kako sam otkrio katodnu cev.

Edison: Ni na nebu nema mira od ljudi.

Blavacka: Više se ne isplati ni biti mrtav.

Edison: Što nas ne sprečava da pričamo o najinteresantnijim spiritističkim seansama profesora Kruksa.

Kruks: Bilo ih je dosta, ali se jedna daleko izdvaja zahvaljujući duhu koji se u njoj pojavio. Bio je to lažni duh gospodina Tesle.

Golubica: Duh živog čoveka i još lažan?

Blavacka: Nije valjda da ne razumete?

Edison: Ni ne treba da razume. Zadatak golubova nije da razumeju, nego da se na ljubak način podsmevaju gravitaciji.

Tesla: I šta je bilo sa mojim duhom?

Kruks: Prizvao sam ga zahvaljujući onom vašem izumu koji olakšava pojavljivanje duhova. Za sve vreme spiritističke seanse vrcao je od pronalazačkih ideja. Pre nego što će nestati rekao je da je čeznuo da umre da bi usavršio svoj epohalni pronalazak.

Golubica: I onda?

Kruks: I onda je, čim je umro, patentirao duhovnu komoru, u koju s jedne strane ulaze duhovi, a na drugoj strani izlaze živi ljudi.

Edison: Da li to zaista funkcioniše? Skoknuo bih na zemlju da pokupim još neke tantjeme od patenata.

Kruks: Ne zna se da li ta duhovna komora zaista radi. Lažni duh Nikole Tesle nestao je kao da je u nebo propao. Uprkos velikih planova koje sam sa ovim imao, sve je palo u vodu.

Blavacka: Ne sekirajte se, gospodine Kruks, važno je da sam na vreme naredila da vas zajedno sa suprugom prime u Teozofsko društvo.

Edison (ironično): Trebalo je da naredite da bude primljen i gospodin Tesla zbog svoje epohalne ideje o bežičnom prenosu energije.

Tesla: Očigledno niste svesni da se rugate Kosmosu.

Edison: Kako se to rugam Kosmosu?

Tesla: Rugajući se mojoj ideji o bežičnom prenosu energije, vi se rugate Kosmosu, jer Kosmos je sam po sebi žica.

Edison: Naprotiv, divim se vašim idejama i vašem životu o kojim bi se moglo napisati bezbroj romana. Nažalost, sa gledišta književnosti, tu nedostaje obrt.

Tesla: Nedostaje obrt u tome što je jedan neuspeli student, kockar, bonvivan i kopač kanalizacije, koristeći svoju drskost neznanja, postao jedan od najvećih naučnika u istoriji?

Blavacka: Ne srdite se gospodine Tesla, narediću da svi u tome vide obrt.

Tesla: Kako bih mogao da se srdim na gospodina Edisona zbog koga sam naučio engleski da bih mogao da pročitam sve što je napisao.

Edison: Može li to što ste rekli da ostane kao istorijska činjenica?

Kruks: Nažalost suviše je istinito, a istorija je samo niz lažnih sukoba pred ezoterijskim zavesama.

Blavacka: Zanimljiva ideja. Narediću da to bude opšte prihvaćeno.

Edison: Gospodja Blavacka ne može da odoli a da se ne pravi da nešto čuje po prvi put, i ako to oduvek zna.

Blavacka: Ovo ću narediti da se ne zna.

Golubica: Pošto je vama lako da naredjujete, naredite gospodinu Tesli da nam kaže može li Zemlju da preseče napola, kao jabuku.

Tesla: Do sada sam uspeo da napola presečem samo Edisonovu zlatnu medalju i polovine dam svojim sekretaricama umesto plate.

Edison: Sreća moja što sam mrtav, inače bi me ovo uzбудilo.

Tesla: Vas ne bi uzбудilo ni kada biste sada vaskrsli.

Kruks: Možda i ne bi jer između smrti i života nema razlike.

Tesla: Nema, jer ni za žive ni za mrtve nema izlaza iz beskonačnosti.

Blavacka: Odmah ću narediti da se pokojnicima ne saopštava da su mrtvi, jer nema nikakvog značaja.

Golubica: Bogami, ovde je noćas rečeno mnogo epohalnih misli.

Kruks: Obećajte, gospodine Tesla, da ćete, čim se probudite, sve to zapisati i objaviti.

Edison: Mislim da u ovom času suviše tražimo od najpovučenijeg naučnika od svih koji su radili za moju kompaniju.

Tesla: Što se objavljivanja tiče, potpuno ste u pravu, dragi Tomase. Ali što se zapisivanja tiče, istorija će zapisati da sam ja u svojoj dubokoj povučenosti stidljivo skočio iz laboratorije na pozornicu da bih pred publikom proizvodio erupcije svetlosti, uključivao mašinu uz bljeskanje i

varničenje, sve vreme koristeći sopstveno telo kao električni provodnik da bih javno dokazao koliko je tačna vaša tvrdnja da je moja naizmenična struja opasna. Uz sve to, moraćete da se pomirite s tim da će budući svetski sistem snabdevanja električnom energijom biti direktni naslednik sistema koji sam ja patentirao. I tako će vaša korporacija biti prinudjena da sve svoje proizvodne linije prebaci na moj sistem. Tako je prorekao Kejsi, a on se ne vara.

(gong – muzički prelaz)

Novinar B: Ko su Sloveni gospodine Tesla?

Tesla: Nisam istoričar pa ću pokušati da vam kažem šta su Sloveni od kojih su najveći Rusi. Oni se vekovima, probijajući se kroz pakao istorije hrane silom. Bilo da je sprovede, bilo da je trpe. Živeći u ledenoj mračnoj duhovnoj močvari popeli su se na sam duhovni vrh piramide našeg sveta. Bez njih mnoge velike tekovine bele civilizacije ne bi bile moguće.

Novinar A: A vaši Srbi?

Tesla: Srbi su viteški narod koji, živeći na vetrometini, pravdoljubivo luta kroz istoriju, stalno udarajući u panj na kojem sekiri vremena nudi svoju, od pogrešnih procena iznurenu glavu. Spas za Srbe bi bio da shvate patriotizam kao sposobnost bezkompromisnog kritikovanja sopstvenih slabosti, a demokratiju kao pomoć stradalnicima. Ako se to ne dogodi, ne bi bilo neobično da Srbi steknu status eksperimentalnog naroda, koji će jednog dana doživeti da peva hvalospeve svojim dželatima.

Novinar B: I na kraju šta bi ste najviše želeli da saznate?

Tesla: Da bih uspeo da uradim ono što sam naumio morao bih da saznam bar mali deo onoga što je čovečanstvo zaboravilo. Hvala vam što ste skakali s teme na temu, i tako mi pružili zadovoljstvo da pokažem svoju snalažljivost. Posebno Vam hvala što me niste pitali što sam došao u Ameriku. Ja u Ameriku niti dolazim niti iz nje odlazim, jer Amerika je tamo gde je Tesla. Sada bih morao da vas napustim. Čekaju me ideje. Nadam se da niste razočarani mojim unutrašnjim životom u kome, po prirodi stvari, nema ni vremena, ni prostora, pa samim tim ni utvrđenog redosleda. Zato se tu jučerašnji događaji prepliću sa događajima iz daleke prošlosti, postavljajući ista pitanja: Šta sam rekao da je bilo, šta sam mislio da je bilo i šta je zaista bilo. Ono što povezuje sve moguće odgovore je – istina.

(gong – Svetlost se gasi. Reflektor osvetljava samo golubicu koja plešući dolazi do Tesle.)

Golubica: Zvao si me.

Tesla: Jer si želela da dodješ da bi mi ublažila žudnju za tvojim prisustvom.

Golubica: Toliko ti znači moje prisustvo?

Tesla: Ako postoji sreća, onda sam srećan u tvom prisustvu. Kad sam sa tobom imam utisak da sam zanimljiv. Ja inače moram da se pravim zanimljiv. Moram da svoje delo prikazujem na spektakularan način da bih privukao pažnju finansijskog sveta koji u meni ne vidi naučnika već samo svoju zaradu. Zato te molim da ne sumnjaš u dobronamernost i snagu onoga što će iza mene ostati, a što će biti razumljivo samo onima koji su nesposobni da čine zlo.

Golubica: Ne mogu da sumnjam jer znam kakvim će se sve sredstvima zataškavati ono što ćeš ostaviti.

Tesla: Ljudska vrsta mora da shvati da će joj se život odvijati na magnetnoj pulsirajućoj bombi, koja je u kosmičkim razmerama samo karijes na zubu nekog nama nepojmljivog galaktičkog mastodonta. Velika opasnost biće omadrijanost čovečanstva tehnologijom, spremnom da razgori uspavane varnice u dubini zemlje.

Golubica: Učinio si sve što si mogao.

Tesla: Da li sam mogao da uradim da se moja vizija interplanetarne komunikacije ne smatra opsesivnom željom za publicitetom?

Golubica: Dopusti da o tome odluči vreme. Sada bi trebalo da se zauvek oprostimo. Treba da ostaneš sam sa sobom, duboko svestan da će jednog dana vrednovanje tvoje zaostavštine dati nauci potpuno nove dimenzije, pretvorivši tvoje snove u javu, na radost teologa koji će u tome videti nepobitni dokaz Božije slave.

Tesla: Kajem se što nisam uspeo da postignem više.

Golubica: Ne treba da se kaješ, jer zbog tebe će se kajati ceo naučni svet, uzdrman činjenicom da si živio daleko ispred vremena koje će doći, a koje nisi mogao da sačekaš zbog nedovoljne dužine ljudskog života.

Tesla: Šta će biti sa mnom?

Golubica: Naleteće na tebe automobilom. Nažalost nećeš uspeti, kao nekada na poledici, da se okreneš u vazduhu i dočekaš na noge.

Tesla: Hoću li se od toga oporaviti?

Golubica: Nećes.

Tesla: Koliko je sati?

Golubica: Upravo onoliko koliko bi trebalo da bude. Nemaš za čim da žalis. Sve je ovo ovako kako je, samo za sada. Zbogom!

Tesla: Zbogom! Ostani zauvek nedodirljiva nebeska baklja božanske svetlosti.

(Uz muziku golubica se udalji sa scene. Muzika se nastavlja ispod Teslinog oproštajnog monologa.)

Tesla (osvetljen jakim snopom svetla): Pošto nisam od onih koji misle da se ne isplati ostavljati trag u vremenu o kome se uskoro neće znati ništa, ja Nikola Tesla, pronalazač, počasni član mnogih učenih društava sveta i elektromagični žongler, poručujem generacijama koje dolaze da obrate pažnju na moja saznanja koja mogu poslužiti kao podloga budućih spasonosnih otkrića. Govorim ovo u nadi da dvadeseti vek, zahvaljujući munjevitom napretku, neće postati najkrvaviji vek u istoriji i na taj način potkopati intelektualni temelj čovečanstva gurnuvši ga tako u duhovni bezdan. Zadovoljan bih otišao s ovog sveta kada bih zaključio da će buduća pokoljenja imati snage da se uhvate u koštac sa razornom agresivnošću sopstvenih nagona, u nameri da je stave u službu ezoterije. Zato bih želeo da moja shvatanja budu prihvaćena u toj meri da mogu da očiste nauku od naklapanja i odvrte je od samoubilačkih ogleda. Voleo bih da sve što sam stvorio ili mislio da stvorim ostane Slovenima, ubedjen da će njihov duševni sklop biti spreman da u iskušenjima svetske istorije svu moju zaostavštinu uloži u razvoj sveopšte religije. Misionari ove nove, neophodne vere propovedali bi da energija, koja se oslobadja iz okretanja zemlje oko svoje ose, mora biti iskorišćena na: čišćenje zagađene atmosfere, obnavljanje ozonskog omotača, kopanje ruda sa morskog dna, proizvodnju čiste vode iz okeana, dobijanje veštačkog đubriva iz vazduha i zaustavljanje radioaktivnog raspada radiuma i urana. Sve bi to omogućilo borbu protiv zastrašujuće činjenice da Zemlja, na svojoj kosmičkoj putanji prolazi kroz zvezdane konstelacije, koje na njoj izazivaju apokaliptičke reakcije zbog kojih civilizacije nestaju u erupcijama vulkana, zemljotresima, uraganima, poplavama i pandemijama zaraznih bolesti. Tako bi čovečanstvo postalo univerzalno bratstvo povezano mrežom energetskih kanala koji bi omogućili da se smrtonosna budjenja nekih novih Vezuva gase Nijagarinim vodopadima. Zagovornici ovog novog pogleda na ljudsku sudbinu shvatili bi da je smisao života u stvaranju nove religije kroz prožimanje nauke i umetnosti kao jedine mogućnosti materijalnog spasa civilizacije, koja se za sada divi hrabrosti, talentu i dobroti, ali ceni samo novac. Želeo bih još, u poslednjem času, da upozorim one koje će interesovati moje delo, da vode računa o zračenju kome sam se tokom eksperimenata neoprezno izlagao i tako, bez obzira na to što sam živeo zdravo spravlajući sebi posebnu hranu, lišio sebe mogućnosti da živim preko granice pristojnosti. Dok mi se um gasi, čujem kako se Arhimed, sinonim za nauku drevnog sveta, smeje Aristarhovoј ideji da se Zemlja okreće oko Sunca. Ovoliko je dovoljno za ovaj period istorije. Sve ostalo je budućnost u kojoj će mnoga današnja blistava dostignuća ljudskog uma biti samo uspomene na zablude.

U četvrtak, na pravoslavni Božić 7 januara, 1943 u sobi broj 303 na tridest i trećem spratu hotela Njujorker

Nikola Tesla

Borac za bolji svet

(Telefon zazvoni. Svetlosni snop koji osvetljava Teslu naglo se ugasi. Istovremeno, brzo se pali svetlo na prednjem delu scene. Telefonskom aparatu prilaze Korać i Maskareli.)

Korać: Ovi zvone kao da će nas uhapsiti što ovoliko kasnimo sa lemljenjem urne.

Maskareli (*Lemi urnu.*): Provešću najkreativnije godine portretišući ženu i decu upravnika zatvora. Ukoliko me ne streljaju na ličnu molbu, jer ovo više ne mogu da izdržim. (*Baci lemlicu.*)

Korać: Šta je bilo?

Maskareli (*očajno*): Polomila se lemlica.

(telefon)

Korać (*vidno uznemuren*): Šta ćemo sad?

Maskareli: Imam rezervni deo u kolima, ali ne smem da izađem. (*krajnje ironično*) Obezbedjenje bi me pred celim skupom svuklo do gole kože pod sumnjom da pokušavam da iznesem gram Teslinog pepela i prodam ga nekom sumanutom antikomunisti, kolekcionaru.

Korać: Ma koliko ovo suludo zvučalo, vi ste, na žalost, u pravu. Srpski komunisti dobro znaju na koji ih je način Crvena Armija dovela na vlast, koristeći izdaju Engleza i otpisane živote osvetom opijenih ruskih vojnika. Zato su ponizno aminovali da Draža, prvi evropski gerilac protiv nacista, bude odveden u Rusiju, gde mu se gubi svaki trag. Svestan ovog nečasnog švercovanja kroz istoriju, srpski komunizam pravi lažnu državu, koju brani iracionalnim sumnjama, hapseći svakog ko ne izgleda dovoljno prosečno.

Maskareli (*prestrašeno*): Ćutite profesore, jezik pregrizli ! Zbog vaše marksističke strasti za istorijskom istinom, letovaćemo u nekom srpskom Sibiru.

(telefon)

Korać: Gotovo je s našim karijerama. Već sebe vidim kao čistačicu na mom sopstvenom fakultetu.

Maskareli: A ja ću spasti na to da molujem stanove slikara čije slike zaslužuju da vise na zidovima zatvorskih ćelija kao dodatna kazna.

(telefon)

Korać: Zvoni zlokobno kao da ga nervira ovaj naš humor pod vešalima. (*Podiže slušalicu. Sluša vrlo kratko i spusti je.*)

Maskareli: Kakva je presuda?

Korać (*krajnje zbunjeno*):Kaže da slobodno odnesemo urnu gore, jer zbog ideološke euforije pred slavlje, niko neće ni primetiti da nije dovršena. A i pepeo u njoj je nepoznatog porekla.

Maskareli: Ko vam je to rekao?

Korać (): Tesla !

(gong – U laganom gašenju svetla iščezavaju skamenjene figure Koraća i Maskarelija.)

.....kraj teksta